

MARMARA DENİZİ EYLEM PLANI KOORDİNASYON KURULU TOPLANTISI KARAR TUTANAĞI

Tarih : 15 Haziran 2021

Sayı : 2021/1

Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat KURUM başkanlığında Cumhurbaşkanlığı Dolmabahçe Çalışma Ofisinde gerçekleştirilen 2021/1 sayılı Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Kurulu (Koordinasyon Kurulu) toplantısında;

1. 2021/12 sayılı Genelge ile 7 ilde kurulan İl Koordinasyon Merkezleri tarafından, İllerde yapılan çalışmalara ilişkin raporlamanın günlük olarak Koordinasyon ve Bilgilendirme Merkezi'ne (musilaj@csb.gov.tr) sunulmasına,
2. Marmara Denizi Eylem Planı'nın tüm iş/işlemlerinin 3 yıl içerisinde tamamlanmasına,
3. Aşağıda belirtilen alt çalışma gruplarının kurulmasına, verilen iş tanımı çerçevesinde çalışmalarına ve ilgili Valilikler tarafından bu çalışmalara destek verilmesine, yürütücülerin bir sonraki toplantıda raporlama yapmalarına,

a) Noktasal Kaynaklı Kirliliğin Tespiti Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Yürütücü: İstanbul Teknik Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Konya Teknik Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi, Bandırma Onyed Eylül Üniversitesi

Yapılacak iş: 3 hafta içerisinde, Marmara Denizi Havzası'nda yer alan tüm evsel/kentsel ve endüstriyel atıksu arıtma tesislerinin yerinde incelenerek, tesislerin mevcut durumu ve revizyon ihtiyaçları, atıksu debisi, atıksu karakterizasyonu belirlenecek bu kirletici kaynaklardan Marmara Denizi Havzası'na yapılan deşarjlara ilişkin kirlilik yükleri tespit edilerek tedbirlerin önceliklendirilmesi yapılacaktır.

b) Yeni Yapılacak Kentsel Atıksu Arıtma Tesisleri Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı- Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Yürütücü: İLBANK, Belediyeler, Su ve Kanalizasyon İdareleri Genel Müdürlüğü

Yapılacak iş: yeni yapılacak tüm atıksu arıtma tesislerinin yer tespiti ve yapımına ilişkin iş termin planlarının oluşturulması 3 hafta içerisinde yapılacaktır.

c) Yeni Yapılacak Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisleri Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Yürütücü: Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu, Endüstri Bölgeleri, Serbest Bölgeler

Yapılacak iş: OSB'lerde, endüstri bölgelerinde ve münferit sanayi tesisleri için yeni yapılacak tüm atıksu arıtma tesislerinin yer tespiti ve yapımına ilişkin iş termin planlarının oluşturulması 3 hafta içerisinde yapılacaktır.

d) Yayılı Kaynaklı Kirliliğin Tespiti Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Tarım ve Orman Bakanlığı-TAGEM

Yürütücü: TÜBİTAK-MAM

Yapılacak iş: Marmara Denizi Havzası'nda yayılı kirletici kaynaklardan gelen kirletici yükleri tespit edilerek, yayılı kirleticilerin azaltılmasına yönelik oluşturulacak tampon bölge yerleri ve ihtiyaçları belirlenerek tüm tedbirlerin önceliklendirmesi yapılacaktır.

**MARMARA DENİZİ EYLEM PLANI KOORDINASYON KURULU TOPLANTISI
KARAR TUTANAĞI**

e) Teknolojik ve Biyolojik Mücadele Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: TÜBİTAK-MAM

Yürütücü: İstanbul Üniversitesi Su Bilimleri Fakültesi ve Diğer Öneri Sahipleri

Yapılacak iş 1 : Marmara Denizi 'nde müsilajın giderilmesine yönelik önerilen her türlü biyolojik yöntemlerin uygulanmasına esas değerlendirilmeler yapılacaktır.

Yapılacak iş 2: Müsilaj ile mücadeleye yönelik önerilen teknolojik yöntemlerin uygulanmasına esas değerlendirilmeler yapılacaktır.

f) Balıkçılık Faaliyetlerinin Kontrolü Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Tarım ve Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

Yürütücü: Tarım ve Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, İstanbul Üniversitesi Su Bilimleri Fakültesi, Deniz Ticaret Odası

Yapılacak iş: Marmara Denizi 'nde besin zincirini etkileyen su ürünleri faaliyetlerinin incelenmesi ve alınacak tedbirlerin ortaya konması sağlanacaktır.

g) Müsilajın Çevre ve İnsan Sağlığına Etkilerinin Belirlenmesi Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Sağlık Bakanlığı

Yürütücü: Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı, İstanbul Üniversitesi Su Bilimleri Fakültesi

Yapılacak iş: Müsilajın Marmara Denizi yüzme suyu kalite kriterlerine etkisinin değerlendirilmesi, sağlanacaktır.

Müsilajın su ürünleri stoklarına etkilerinin değerlendirilmesi.

h) Müsilaj Temizleme Çalışmalarının Düzenlenmesi Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Yürütücü: Valilikler

Yapılacak iş: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü tarafından müsilaj ile mücadelede ihtiyaç duyulan Türkiye geneli araç ve ekipman envanteri çıkarılarak, havzada araç ve ekipman ihtiyacı bulunan illere görevlendirilmelerine, yönlendirilmesi, toplanan malzemenin bertarafı, yapılan çalışmaların raporlanması

i) Gemi Kaynaklı Kirliliğin Önlenmesi Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Yürütücü: Dokuz Eylül Üniversitesi, Deniz Ticaret Odası

Yapılacak iş: Marmara Denizi 'nde gemilerin normal faaliyetlerinden kaynaklanan kirliliğin önlenmesi için gereken tedbirler ve bu tedbirlerin maliyetlerinin ortaya konması sağlanacaktır.

j) Deniz İzleme Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

Yürütücü: ODTÜ-DBE ve TÜBİTAK-MAM

Yapılacak iş: Marmara Denizi 'nde kirlilik durumunun izlenmesiyle, alınan tedbirlerin etkinliğinin takibi yapılacak ve bu veriler ışığında modeller çalıştırılarak, ilave tedbirlerin gerekliliği değerlendirilecektir.

**MARMARA DENİZİ EYLEM PLANI KOORDİNASYON KURULU TOPLANTISI
KARAR TUTANAĞI**

k) Denetim Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

Yürütücü: İstanbul Teknik Üniversitesi

Yapılacak iş: "Marmara Denizi'nde denetimlerin etkinliğinin artırılması, denetçi kapasitesinin iyileştirilmesi ve çevre mevzuatının uygulanmasının güçlendirilmesi projesi" ile daha etkin denetim yapılması sağlanacaktır.

l) Özel Çevre Koruma Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğü
Yürütücü: Çevre ve Tabiat Varlıkları Kurulu ve Üniversiteler, Tarım ve Orman Bakanlığı

Yapılacak İş: Marmara Denizi'nin koruma alanı ilan edilmesine ilişkin tespitler yapılacak, hazırlanan rapor doğrultusunda Marmara Denizi Koruma Alanı ilan edilecektir.

m) Bilgilendirme ve Farkındalık Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Yürütücü: Deniz Temiz TURMEPA Derneği

Yapılacak iş: Marmara Denizi Eylem Planı ile ilişkili çalışmalarda yürütülecek bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecektir.

n) Basın Alt Çalışma Grubu

Koordinatör: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Yürütücü: İl Koordinasyon Merkezleri

Yapılacak iş: Marmara Denizi Eylem Planı kapsamında İl Koordinasyon Merkezlerince yapılan çalışmalar Bakanlık Basın Müşavirliği aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılacaktır.

4. Marmara Denizi'nin 2021 yılı Temmuz ayı sonuna kadar Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilmesine,
5. Atıksu arıtma tesislerinin arıtılmış atıksuyu yeniden kullanım için gereken ilave yatırım ihtiyaçlarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından desteklenmesine,
6. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından 15 gün içerisinde, Marmara Denizi Havzası'nda yer alan atıksu arıtma tesislerinin Kimyasal Oksijen İhtiyacı deşarj standardının kısıtlanmasına yönelik mevzuat yayımlanmasına,
7. Marmara Denizi'nde gemilerin atıksularının boşaltılmasının önlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı Liman Başkanlıklarınca denetimlerin sürdürülmesine,
8. Tersanelerde temiz üretim tekniklerinin yaygınlaştırılmasına yönelik 3 ay içerisinde mevzuat yayımlanmasına,
9. Deniz çöpleri ile mücadele için belediyelerin ihtiyacı bulunan ekipmanın Valilikler aracılığı ile 1 hafta içerisinde belirlenmesine yönelik çalışma yapılmasına,
10. Havzada zeytin karasuyu ve peyniraltı suyu kaynaklı kirliliklerin önlenmesine ilişkin üretim teknolojisi ve 2 faza dönüşüm maliyetinin envanterinin Valilikler tarafından 15 gün içerisinde çıkarılmasına, iyileştirmeye yönelik yatırımların valiliklerce takibine, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yatırımlara maddi ve teknik destek verilmesine,
11. Tarım ve Orman Bakanlığı'nca 3 fazlı zeytinyağı işletme sistemlerine destek ve hibe verilmesinin durdurulmasına,
12. Marmara Denizine kirlilik taşıyan noktasal kaynakların tamamının kontrol altına alınabilmesi için, arıtma yöntemine ve debisine bakılmaksızın tüm arıtma tesislerinin

MARMARA DENİZİ EYLEM PLANI KOORDİNASYON KURULU TOPLANTISI KARAR TUTANAĞI

online olarak izlenmesi yönelik Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından mevzuatın 1 ay içinde yayımlanmasına, ve yayımlanan mevzuat çerçevesinde sürecin valilikler tarafından takip edilmesine,

13. Alınan tedbirlerin deniz suyu kalitesine olan etkisini takip edebilmek için, Marmara Denizinde deniz suyu kalitesi izleme nokta sayısının protokolle 150'ye çıkarılması için, ODTÜ ve TÜBİTAK MAM nezdinde çalışmaların başlatılmasına,
14. Tarım ve Orman Bakanlığı'nca, Marmara Denizi'ndeki hayalet ağların bir yıl içerisinde çıkarılmasına,
15. Tarım ve Orman Bakanlığı'nca, su kalitesinin geliştirilmesine yönelik (midye yetiştiriciliğinin artırılması gibi) tedbirlerin araştırılarak 1 ay içerisinde belirlenmesine ve konuya yönelik faaliyetlere başlanılmasına,
16. Soğutma suları ve termal suların Marmara Denizi'ne etkisinin belirlenmesine yönelik olarak araştırma projesi başlatılmasına ve soğutma sularının tesislerin girişinde de online olarak izlenmesine yönelik mevzuat değişikliğinin 1 ay içinde yapılmasına,

Karar verilmiştir.

Eylem planı kapsamında yapılan çalışmalar, Valiliklerce oluşturulacak koordinasyon merkezleri aracılığıyla Bakanlığa iletilecek, kamuoyunun bilgilendirilmesi ve basınla ilişkiler Bakanlık Basın Birimi tarafından yürütülecektir.